

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องอัตลักษณ์ของลูกหลานชาวจีนที่เรียนคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรตินี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 2) เพื่อวิเคราะห์การหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สมมุติฐานของการวิจัย คือ 1) อัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีลักษณะจำเพาะที่โดดเด่นทั้งที่เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมจากสังคมจีนและอัตลักษณ์ที่เลื้อนไหลตามบริบทหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคมไทย 2) การหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีอัตลักษณ์โดดเด่นผ่านทางศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และกิจกรรมต่าง ๆ โดยดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ตามขั้นตอนของวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งมีการศึกษาจากหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้องและการลงภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ มีการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักศึกษาที่เรียนคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เฉพาะปีการศึกษา 2553 ถึงปีการศึกษา 2555 จากผลการสัมภาษณ์ได้พบว่า นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรการแพทย์แผนจีนได้เรียนรู้และเข้าใจการแพทย์แผนจีนมากขึ้น เรียนหลักสูตรการแพทย์แผนจีนมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ สามารถรักษาผู้ป่วย อีกประเด็นหนึ่งคือทางมหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญวัฒนธรรมจีนเป็นอย่างยิ่ง จึงได้เปิดหลักสูตรการแพทย์แผนจีน และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่เปิดสอนหลักสูตรนี้

จากการสัมภาษณ์นักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการวิจัยเบื้องต้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. อัตลักษณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

อัตลักษณ์ด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ แบ่งเป็น 4 เรื่อง ได้แก่ 1) อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมจีน 2) อัตลักษณ์ด้านวิถีชีวิต 3) อัตลักษณ์ด้านการศึกษาเรียนรู้ 4) อัตลักษณ์ด้านพฤติกรรมและลักษณะนิสัย โดยมีผลการศึกษาแต่ละเรื่องสรุปได้ดังนี้

1.1 อัตลักษณ์ด้านวัฒนธรรมจีน

ด้านวัฒนธรรมจีน แบ่งเป็น 4 ประการ ได้แก่ วัฒนธรรมจีนก่อนเข้าเรียนในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประเพณีของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ความเชื่อในศาสนาที่นักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ดังนี้

1.1.1 วัฒนธรรมจีนก่อนเข้าเรียนในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมจีนที่ติดตัวมาก่อนเข้าเรียนในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 30 คนมีจำนวนร้อยละ 60 ที่มีเชื้อสายจีน นักศึกษาได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีนจากครอบครัวจำนวนร้อยละ 56 ไปเรียนภาษาจีนเป็นพิเศษจำนวนร้อยละ 25 และนักศึกษาร้อยละ 80 เคยไปเรียนภาษาจีนในประเทศจีน แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเตรียมตัวมาอย่างดีที่พร้อมจะเรียนการแพทย์แผนจีน

1.1.2 ประเพณีของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาได้พบว่า ประเพณีที่นักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนดำเนินการแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ประเพณีจีนกับประเพณีไทย เช่น วันแพทย์จีนเป็นประเพณีเทศกาลของแพทย์จีน วันสงกรานต์ของประเพณีสำคัญของไทย นักศึกษามีกิจกรรมประเพณีทั้งสองประเทศ เพราะนักศึกษาเรียนหลักสูตรที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน ประเพณีที่นักศึกษาดำเนินการ ควรจัดคู่กับวัฒนธรรมประเพณีไทย

1.1.3 ความเชื่อในศาสนาที่นักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาได้พบว่า นักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนส่วนใหญ่ร้อยละ 97 นับถือศาสนาพุทธ และมีจำนวนร้อยละ 59 ให้อำนาจในบ้าน เช่น ให้อำนาจบรรพบุรุษ ให้อำนาจแม่กวอนอิม ให้อำนาจแม่ฉางเอ่อ ให้อำนาจเซ็งเอี้ย ให้อำนาจจิ้ง ให้อำนาจช่างเหล่ววิง เป็นต้น

สรุปได้ว่า การให้อำนาจ เป็นธรรมเนียมประเพณีที่ลูกหลานจีนปฏิบัติสืบทอดกันมา ตามความเชื่อที่จะต้องให้อำนาจที่ และให้อำนาจบรรพบุรุษเพื่อให้เป็นสิริมงคล และนำมาซึ่งความสุขความเจริญแก่ครอบครัว

1.1.4 ความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาเรื่องความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้แก่ ความสามารถในการใช้ภาษาจีน และความเข้าใจวัฒนธรรมจีน โดยมีผลการศึกษาแต่ละเรื่องดังนี้

1) ภาษาจีน

นักศึกษาทุกคนที่เข้าเรียนหลักสูตรการแพทย์แผนจีน ต้องสอบวัดระดับความรู้วิชาภาษาจีนให้ได้ระดับ 5 เนื่องจากวิชาทางการแพทย์แผนจีนทั้งหมดจะสอนเป็นภาษาจีนกลาง จากผลการศึกษาถึงความสามารถพิเศษด้านการใช้ภาษาจีนของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า ก่อนที่เข้าเรียนนั้นความสามารถในการใช้ภาษาจีนของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยกับระดับน้อยสุด หลังจากได้เข้าเรียนวิชาภาษาจีนแล้ว ความสามารถในการใช้ภาษาจีนของนักศึกษาได้ดีขึ้นตามระยะเวลาการเรียน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2) วัฒนธรรมจีน

การศึกษาปีสุดท้ายนักศึกษาต้องไปฝึกงานทางคลินิกที่โรงพยาบาลในประเทศจีนเป็นเวลา 6 เดือน และในหลักสูตรได้เปิดสอนวิชาวัฒนธรรมจีนให้นักศึกษา จากผลการศึกษาถึงความสามารถพิเศษด้านความเข้าใจวัฒนธรรมจีนของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า นักศึกษาได้ศึกษาวัฒนธรรมจีน และจะได้รู้จักวิถีชีวิตของชาวจีน สังคมจีน ภาษาและประเพณีวัฒนธรรมจีน มารยาทจีนมากขึ้น ซึ่งเป็นผลทั้งจากหลักสูตรที่กำหนดให้เรียนวิชาวัฒนธรรมจีนและจากการที่มีอาจารย์ชาวจีนมาสอนวิชาความรู้ต่าง ๆ ทำให้เกิดการซึมซับและเรียนรู้แบบแผน อุปนิสัย แนวคิดจากอาจารย์ผู้สอนชาวจีนโดยปริยาย

1.2 อัตลักษณ์ด้านวิถีชีวิต

จากการศึกษาเรื่องวิถีชีวิตของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้แก่ การใช้ชีวิตประจำวัน เอกลักษณ์ด้านการแต่งกาย และการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีผลการศึกษาแต่ละเรื่องดังนี้

1.2.1 การใช้ชีวิตประจำวัน

จากผลการศึกษาถึงวิถีชีวิตด้านการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า นักศึกษาเข้าเรียนตอนเช้า 8.30 น. แล้วเลิกเรียนประมาณ 16.00 น. บางทีจะมีการเปลี่ยนแปลงตามตารางการเรียน นอกเวลาเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่จะหาเวลาทบทวน วันละ 1-3 ชั่วโมง เช่น ทำการบ้าน อ่านหนังสือ ฯลฯ กิจกรรมที่นักศึกษาชอบทำนอกเวลาเรียน ได้แก่ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นเฟซบุ๊กจำนวนร้อยละ 100 ฟังเพลงจีน-ไทยจำนวนร้อยละ 96.66 กินข้าวกับเพื่อน ๆ จำนวนร้อยละ 86.66 ดูหนังจีนจำนวนร้อยละ 73.33 และออกกำลังกายจำนวนร้อยละ 60

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาทบทวนการเรียนเป็นหลัก รวมถึงการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจภาษาจีน เช่น ดูหนังจีน ฟังเพลงจีน และกิจกรรมอื่น ๆ

1.2.2 เอกลักษณ์ด้านการแต่งกาย

จากผลการศึกษาถึงวิถีชีวิตด้านการแต่งกายของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า การแต่งกายของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จะแบ่งเป็น 3 แบบตามชั้นปี สำหรับการฝึกปฏิบัติวิชาทฤษฎี กำหนดให้นักศึกษาแต่งกายชุดพลศึกษาถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นอกจากนั้น นักศึกษาสามารถออกแบบเสื้อของตนเองตามปรัชญาคณะการแพทย์แผนจีน โดยมีสัญลักษณ์เป็นรูปไท่จี๋ (หยินหยาง) เนื่องจากเป็นหนึ่งในเครื่องมือการรักษาในศาสตร์การแพทย์แผนจีน เป็นปรัชญาที่แสดงถึงความสมดุล อันเป็นสัจธรรมของโลก ซึ่งเป็นพื้นฐานของศาสตร์การแพทย์แผนจีน ดังนั้น การแต่งกายของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่มีสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงมีลักษณะเด่นสะท้อนความเป็นวัฒนธรรมจีนและแตกต่างไปจากคณะวิชาอื่น

1.2.3 การทำกิจกรรมต่าง ๆ

จากผลการศึกษาถึงวิถีชีวิตด้านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า ไม่ว่านักศึกษาอยู่ประเทศไทยหรือว่าอยู่ประเทศจีน กิจกรรมต่าง ๆ ที่นักศึกษาทำสะท้อนความเป็นจีน เช่น วันแพทย์จีนที่จัดขึ้นทุกปี งานมหกรรมฝังเข็มของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ณ โรงพยาบาลชลบุรี

แข่งเรือมังกร เพื่ออนุรักษ์ประเพณีการแข่งขันเรือมังกรของจีน ณ มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ นอกจากนี้ กิจกรรมที่นักศึกษาทำยังสะท้อนความเป็นไทยด้วย เช่น กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทยของนักศึกษาชั้นปี 1 ที่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยในงานสืบสานประเพณีสงกรานต์ที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจัดขึ้นทุกปี นอกจากนี้ นักศึกษาที่ไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ก็ได้รวมกลุ่มกันจัดงานประเพณีสงกรานต์ทุกปีเช่นกัน

1.3 อัตลักษณ์ด้านการศึกษาเรียนรู้

1.3.1 วิชาในหลักสูตร

จากการศึกษาเรื่องวิชาในหลักสูตรการแพทย์แผนจีนสะท้อนความเป็นจีนมี 29 วิชา เช่นวิชาภาษาจีนพื้นฐาน วิชาภาษาจีนโบราณ วิชาวัฒนธรรมไทย-จีน วิชาภาษาจีนทางการแพทย์ และวิชาภาษาจีนสำหรับการแพทย์แผนจีน ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีวิชาเลือกเสรีสะท้อนความเป็นจีนด้วย เช่น วิชาความสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-จีน

1.3.2 วิธีการเรียน

จากการศึกษาเรื่องวิธีการเรียนของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้แก่ ความตั้งใจในการเรียนในห้องเรียน ทบทวนนอกเวลาเรียน ฝึกภาษา กับเพื่อนชาวจีน ทบทวนบทเรียนกับรุ่นพี่และศึกษาบทเรียนด้วยตนเองล่วงหน้า เป็นต้น

1.4 อัตลักษณ์ด้านพฤติกรรมและลักษณะนิสัย

นักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีอัตลักษณ์ด้านพฤติกรรมและลักษณะนิสัยที่แสดงถึงคุณธรรมด้านต่าง ๆ

จากการศึกษาได้พบว่า ความเคารพ ความเชื่อถือ ความทรหดอดทน ฯลฯ เป็นคุณธรรมของนักศึกษาก่อนเข้าเรียน คณะการแพทย์แผนจีน เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีจำนวนร้อยละ 60 มีเชื้อสายจีน จึงทำให้คุณธรรมของนักศึกษาตามศีลธรรมการศึกษามาจากจีน นอกจากนี้ หลังจากนักศึกษาเข้าเรียน คณะการแพทย์แผนจีน คณะการแพทย์แผนจีนได้สอนคุณธรรม 6 ประการให้ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู

1.5 เหตุผลที่ตัดสินใจมาเรียนหลักสูตรการแพทย์แผนจีน

เหตุผลที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเข้ามาเรียนหลักสูตรการแพทย์แผนจีน เพราะการแพทย์แผนจีนได้รับความนิยมมากขึ้นในสังคมไทย ในฐานะวิชาชีพที่สามารถรักษาผู้ป่วยได้ ช่วยทำให้ผู้ป่วยบรรเทาทุกข์ และยังทำให้นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรการแพทย์แผนจีน สามารถใช้ภาษาจีนได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระแสนิยมการใช้ภาษาจีนเพิ่มขึ้นเมื่อจีนเปิดประเทศด้านเศรษฐกิจ อีกด้านหนึ่ง ครอบครัวต้องการให้เรียนเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมความเป็นจีน

1.6 ความคิดเห็นของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีนที่มีต่อหลักสูตรการแพทย์แผนจีน

ผลการวิจัยพบว่า แพทย์แผนจีนไม่เพียงแต่มีอิทธิพลต่อคนที่ศึกษาในการประกอบอาชีพ หากแต่การแพทย์แผนจีนเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของจีน และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้นำมาเปิดสอนเป็นหลักสูตร จึงได้ดึงดูดใจผู้ที่สนใจการแพทย์แผนจีนและภาษาวัฒนธรรมจีนมาเรียนมากขึ้น ดังผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นลูกหลานครอบครัวชาวจีน และมีความสนใจภาษาจีนมาก่อนเข้าเรียน

2. การหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การวิเคราะห์ผลการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกตามหัวข้อดังนี้

2.1 ครอบครั

จากการศึกษาได้พบว่า ครอบครัวหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนด้วยวิธีการสอนภาษาจีน และด้านอาหารการกิน เช่น ในบ้านมีผู้ใหญ่สอนภาษาจีนให้ รับประทานอาหารจีน

2.2 ปรัชญาและปณิธานของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาได้พบว่า ปรัชญาของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติคือ มุ่งมั่นพัฒนาสร้างมาตรฐานการบริการ ให้มีประสิทธิภาพ และปณิธานคือ เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยย้ำเตือนนักศึกษาผ่านการเรียนการสอนและทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการออกหน่วยให้บริการด้านสุขภาพแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2.3 วัฒนธรรมจีนในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาได้พบว่า จุดเด่นและจุดแข็งของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คือ “ด้านจีน” โดยเน้นปลูกฝังแนวคิดความเป็นจีนให้ซึมซับและเข้าถึงปรัชญาจีน ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านภาษาและศิลปวัฒนธรรมจีน รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่เป็นตัวอักษรภาษาจีน กลางรูปวงกลมของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่นำมาจากสัญลักษณ์ของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง อ่านว่า 善 และส่วนวงกลมชั้นนอก มีอักษรไทย อังกฤษ และจีน บอกชื่อ ส่วนภาษาจีน อ่านว่า 华侨崇圣大学 มีความหมายเดียวกับภาษาไทย

2.4 ปรัชญาและปณิธานของคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาได้พบว่า ปรัชญาของคณะกรรมการแพทย์แผนจีนคือ ตอบสนองต่อสังคมในการดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในแนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ปณิธานของคณะคือ รู้รอบ รอบรู้ เคียงคู่คุณธรรม เลิศล้ำศิลปะการรักษ สรุปลงได้ว่า ปรัชญาและปณิธานของคณะจะเน้นด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการรักษาผู้ป่วย

2.5 วัฒนธรรมจีนในด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาได้พบว่า เนื่องจากคณะกรรมการแพทย์แผนจีนเปิดสอนวิชาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับจีน จึงนำสัญลักษณ์หยินหยางเข้าไปใช้เป็นสัญลักษณ์คณะกรรมการแพทย์แผนจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สัญลักษณ์หยินหยางเป็นปรัชญาที่แสดงถึงความสมดุลอันเป็นสัจธรรมของโลก ซึ่งเป็นพื้นฐานของศาสตร์การแพทย์แผนจีน

2.6 กิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจัดขึ้น

จากการศึกษาได้พบว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะกรรมการแพทย์แผนจีนจัดขึ้นสะท้อนความเป็นวัฒนธรรมจีน เช่น การอบรมศาสตร์ทางแพทย์แผนจีนทางคลินิก"จาง จ้ง จ้ง" ครั้งที่ 1 เรื่อง “โรคระบบทางเดินอาหาร ในมุมมองการแพทย์แผนจีน” กิจกรรมวันแพทย์จีน งานมหกรรมฝังเข็ม ของนักศึกษา คณะกรรมการแพทย์แผนจีน เป็นต้น

2.7 หลักสูตรการเรียนของคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

จากการศึกษาได้พบว่า หลักสูตรการเรียนของคณะกรรมการแพทย์แผนจีนแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ ภาควิชาวัฒนธรรมจีน และวิชาศึกษาทั่วไป กับวิชาเฉพาะ โดยมีผลการศึกษาแต่ละเรื่องดังนี้

2.7.1 วิชาพื้นฐานภาษาจีน และวิชาศึกษาทั่วไป

จากการศึกษาได้พบว่า นักศึกษาต้องเรียนวิชาพื้นฐานภาษาจีน ไม่นับหน่วยกิต จำนวน 1,590 ชั่วโมง วิชาศึกษาทั่วไปนับหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ในกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปมี วิชา GE 2153 วัฒนธรรมไทย-จีนที่ต้องการให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทย-จีนควบคู่กัน

2.7.2 วิชาเฉพาะ

จากการศึกษาได้พบว่า วิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ 26 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ 24 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาชีพ แพทย์แผนจีน 100 หน่วยกิต (วิชาทฤษฎีและปฏิบัติ 70 หน่วยกิต กับการฝึกงานทางคลินิก 30 หน่วยกิต)

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรการแพทย์แผนจีนมีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้น ความเป็นวิชาชีพแพทย์แผนจีน การใช้ภาษาจีนและหลักความรู้ทางการแพทย์เป็นสำคัญ ควบคู่กับการเรียนรู้วิชาพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม

2.8 ประวัติหลักสูตรการแพทย์แผนจีน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้น โดย “มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง” ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลจีนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมีคำขวัญของมหาวิทยาลัยว่า “เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม” ในปี พ.ศ. 2545 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนชั้นนำของสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดทำข้อตกลงความร่วมมือเพื่อผลักดันการแพทย์แผนจีนเป็นการแพทย์ทางเลือกให้กับประชาชนชาวไทย โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ก่อตั้งคณะกรรมการแพทย์แผนจีนขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย เพื่อเป็นสถานศึกษาและผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในศาสตร์การแพทย์แผนจีน หลักสูตรการแพทย์แผนจีนบัณฑิต เป็นหลักสูตร 6 ปี และวิชาทางการแพทย์แผนจีนทั้งหมดจะสอนเป็น ภาษาจีนกลาง โดยกำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนเรียนพื้นฐานภาษาจีน ในปีสุดท้ายนักศึกษา ต้องไปฝึกงานทางคลินิกที่โรงพยาบาลในสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเวลา 6 เดือน ภายใต้การกำกับดูแลของมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ และกลับมาฝึกงานกับคลินิกในประเทศไทยที่คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลหัวเฉียวอีก 6 เดือน

สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่ตั้งขึ้น โดย “มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง” เป็นองค์กรการกุศลจีนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ เปิดสอนการแพทย์แผนจีนแห่งแรกในประเทศไทย เพื่อผลิตคนที่มีความรู้ความเข้าใจการแพทย์แผนจีนที่มีประสิทธิภาพ

5.2 อภิปรายผล

การวิเคราะห์อัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ดังต่อไปนี้

1) พ.ศ. 2545 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนชั้นนำของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ก่อตั้งคณะกรรมการแพทย์แผนจีนขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย เพื่อเป็นสถานศึกษาและผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการแพทย์แผนจีน ดังนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้ามาเรียนมีอัตลักษณ์ในด้านวัฒนธรรมจีนที่ติดตัวมาก่อนเข้าเรียนในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้แก่ มีเชื้อสายจีน ได้เรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนจากครอบครัว และไปประเทศจีนเรียนภาษาจีน จึงทำให้นักศึกษามีลักษณะโดดเด่นด้านวิถีชีวิตที่มาจากครอบครัวจีนกับความสามารถพิเศษ ด้านการใช้ภาษาจีน โดยการใช้ชีวิตประจำวัน การแต่งกาย การทำกิจกรรมต่าง ๆ สะท้อนความเป็นจีน ควบคู่กับการศึกษาวัฒนธรรมไทย เหตุผลที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเข้ามาเรียนหลักสูตรการแพทย์แผนจีน เพราะการแพทย์แผนจีนได้รับความนิยมมากขึ้นในสังคมไทย นอกจากนี้ ยังได้ประกอบอาชีพรักษาผู้ป่วยได้ ช่วยทำให้ผู้ป่วยบรรเทาทุกข์ ซึ่งสอดคล้องกับปณิธานทางมหาวิทยาลัย คือเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม ผลการวิจัย พบว่า มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จะเน้นหนักและเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านจีน ทั้งด้านวัฒนธรรม วรรณคดี จีนและภาษาจีน แพทย์แผนจีน จุดเด่นและจุดแข็งของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คือ “ด้านจีน” โดยเน้นปลูกฝังแนวคิดความเป็นจีนให้ซึมซับและเข้าไปถึงปรัชญาจีน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมเสริม หลักสูตรด้านภาษาและศิลปวัฒนธรรมจีน เพื่อย้ำความเป็นผู้นำด้านจีนศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 อัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีลักษณะจำเพาะที่โดดเด่น ทั้งที่เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมจากสังคมจีนและอัตลักษณ์ที่เลื่อนไหลตามบริบทหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคมไทย

2) กระบวนการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้มาจาก 5 ฝ่าย ได้แก่ ครอบครัว มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประวัติศาสตร์การแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ โดยปรัชญาหัวเฉียวและปรัชญาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนคือ มุ่งมั่นพัฒนา สร้างมาตรฐานการบริการ ให้มีประสิทธิภาพ กับตอบสนองต่อสังคมในการดูแลสุขภาพและรักษาผู้ป่วยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในแนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ที่ดำเนินการผ่านกระบวนการเรียนการสอนจากอาจารย์ชาวจีนจากประเทศจีนที่มาสอนที่มหาวิทยาลัย และการกำหนดให้ต้องไปฝึกงานที่ประเทศจีนและในคลินิกในประเทศไทย และจุดเด่นที่พบเป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คือ “ด้านจีน” จึงปลูกฝังแนวคิดความเป็นจีนและปรัชญาจีนผ่านหลักสูตรการเรียน การสอน ตลอดจนกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านภาษาและศิลปวัฒนธรรมจีน จึงทำให้นักศึกษาคณะการแพทย์แผนจีนมีความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมจีนมากขึ้น ควบคู่กับการเรียนวัฒนธรรมไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการไปปฏิบัติการรักษาผู้ป่วยทั้งที่เป็นชาวจีนและชาวไทย จากการทดสอบพบว่า ชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย นำการแพทย์แผนจีนมาถึงประเทศไทย และสืบทอดการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย ชาวจีนมีความพยายามในการศึกษาและการทำงาน จึงทำให้การแพทย์แผนจีนได้รับความยอมรับจากชาวไทยมากขึ้น ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ ภารตี มหาซันท์ และมันท์ชญา มหาซันท์ (2554 : 29, 106 -137) ที่กล่าวว่า ลูกหลานชาวจีนทำให้อุรุกิจการค้าขายระหว่างจีนกับไทยได้พัฒนาขึ้น การนำสิ่งของมาขายที่ประเทศ

ไทยและนำข่าวไปขายที่จีน ทำให้การติดต่อ การแลกเปลี่ยนกันมากขึ้นเรื่อย ๆ เมืองจีนเป็นเมืองที่มีอิทธิพลต่อประเทศไทยเป็นอย่างมากตั้งแต่สมัยโบราณมา นักศึกษาลูกหลานชาวจีนที่เรียนคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ส่วนใหญ่ได้สืบทอดความขยันความอดทนจากบรรพบุรุษ จึงเป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมจากสังคมจีน และผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลรัตน์ ทวีสิทธิ์ (2546) ศึกษาเรื่องการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ความเป็นจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในบริบทขององค์กรประชาสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์จีน : ศึกษากรณีองค์กรในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีผลต่ออัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งสอดคล้องสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์เรื่องอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 1) วิเคราะห์อัตลักษณ์ของนักศึกษาที่เรียนในคณะอื่น ๆ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 2) วิเคราะห์อัตลักษณ์ของนักศึกษาที่เรียนมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในประเทศไทย

